

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
POGÁNY ANTAL
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Értesítés.

A «Népnevelő»-t kiadó Szent-István-Társulat igazgatósága — tekintettel a háborús viszonyok, illetőleg újabb katonai behívások által teremtett nyomdai nehézségekre — lapunkat újabb intézkedésig kéthetenként jelenteti meg. Erre a körülményre tisztelettel felhívjuk a tanítói állásokat pályázató iskolai hatóságok szíves figyelmét.

A szerkesztőség.

Az erkölcs hatalma.

Irta: *Mihalicska János.*

Ha a borzalmas háborút előidéző okok után kutatunk, akkor nyilvánvaló lesz, hogy a rettenetes földindulást ellenségeink részéről az erkölcsi fölfogásnak és érzésnek hiánya eredményezte. Ellen-ségeink soha ki nem elégíthető telhetetlensége, a megtorlás utánkiáltó bosszú, a mérhetetlen hatalomvágy, hiú elbizakodottság és becsületlen álnokság tört ellenünk, hogy megsemmisítsen.

Az egyiket a rideg, minden emberies érzést neglígáló kalmárszellem vezette. Mi neki jog, igazság, méltányosság! Semmi. A pénz, az arany a bálvány. Ez az eszköze másoknak igája alá való hajtására. Ezzel rombol a becsületben és a jellemben. A másikat a tehetetlen bosszú dühe elvakítja és testbenlélemben degenerálva, vér után liheg. Az óriásnak még mindig kevés a hatalma, még mindig nem nyüögöz le elég embermilliókat, akikkel deszpota erejét önkényesen éreztethesse. A törpe nyomorult eszközül odaadja magát a hatalmasoknak. Fejedelmi sarjakat gyilkol, hogy bérencei kegyéből minél többre vihesse. Az álnok háladatlanul nekiront jötevőjének. Barátságot színlel és alattomban törét feni.

Milyen, mekkora erkölcsi súlyedés! Az emberi vad, nemtelen indulatoknak teljes összessége ez. Hol itt az erkölcs tisztasága, az erény fénye, a becsület őszintesége, a jellem nagysága! Ha a kultúra, a civilizáció csakis ezt tudná termelni, akkor valóban nem áldás, hanem a legiszonyosabb átok volna rajta.

Évtizedeken át hangzott a panasz a kor végtelen anyagiassága, mélységes önzése, erkölcsi romlottsága, a realizmus túltengése fölött. Mint a föld méhében hosszú időközön át összegyülemlő vulkánikus erő végtére is nem bír magával, utat tör és pusztít,

rombol. Mérges atmoszférájával minden életet megöl, úgy kitért ellenségeinkből is ez a pokoli gonoszság, hogy nemtelen vágyaikat kielégítsék.

De van igazság!

Mi a békés, nyugodt fejlődést óhajtván, senkit nem bántva, csendesen, serényen munkálkodtunk erkölcsi, nemzeti és anyagi előrehaladásunkon. Fennen hirdettük és ennek szellemében cselekedtünk is, hogy az első a benső vallásos érületen alapuló erkölcs, amely mindenben az igazság örök törvénye szerint cselekszik. Amely embertársában testvért lát, akinek javára, boldogítására törekednie kell. Arra az erkölcsre neveltük a nemzedékek hosszú sorait, amely tiszteli mások jogát, szabadságot, a végső fokig méltányos érdekeik iránt. Nevelésünknek egész rendszere a vallás-erkölcsös elveken és szellemen alapult, amely a jót, a nemest szolgálja és az ideális, tiszta igazságra törekszik mindenben, minden téren. Mi nem a hazugságra, a becsületlenségre építettük jövőnket, hanem a legteljesebb becsületesség volt az irányadónk. Egész köznevelésünknek az erkölcsi jellem kialakítása volt és lesz a célja, amely nyílt homlokkal, őszinte, bátor szóval, férfias cselekedettel áll helyt az élet bármily körülményei között. A tiszta erkölcsi érzésben tudjuk azt az erőt, amelyet megsemmisíteni nem lehet.

A legmélyebb megindultság megható érzésével nézzük a harcterekre induló vitézeink templomi búcsuzását. Térdreborulva, görcsösen összekulcsolt kezekkel, a mély áhitattól áthatott arccal kerik a mindenek Urát, hogy az Ő mindenható kegyelme vezérelje őket szerencsésen az igaz ügy győzelméhez. Van-e, lehet-e megindítóbb valami annál, mint amikor hőseink a véráztatta idegen földön, a halál mezején ott térdelnek Isten szabad ege alatt, hogy az Úr szolgájának kezéből magukhoz vegyék az Üdvözítő szent testét, hogy hősi lelkük vallásos hitében megerősödjön, az igazság, a haza szent ügyéért a pusztító tűzbe induljanak.

Ó, hitetlenek, akik gúnyt űztetek a mi legszentebb istenérezelmünkől, akik ide is, Mária honába, Szent István birodalmába, betolakodni akartatok, hogy a lelkek vallásos hitét, a szív legnemesebb virágait, a hit égő rózsáit elhervasszátok, gyökereitől kitépjétek, ide, az áldozó hősökre néztek és lássatok. Lássatok, a vallásos hit szent ihletét, amely lelkesedést, meg nem törő erőt önt a küzdőkbe és glóriát von a haldokló fölé.

Ezeknek láttán, reméljük elhallgattok, einemul-

tok örökre ti is, akik egy időben izgattatok az iskolai vallásos nevelés és az iskolai vallásoktatás ellen. Magatokba szállhattok és pirulhattok, hogy a vallásos hitnek mindenképp győzedelmeskedő erejétől megfosztani akartatok hazátok jövő nemzedekéit.

A mely, benső vallásos hitünk és az ebből eredő erkölcs mellett ott lobognak magasan és világitanak messzire *hazaszeretünk* lángjai. *Honszeretünk* tüze bearányozza éghenyülő hegyek ormait, puszták kiellen tujait és nincs a természetnek, az emberi léleménynek oly akadály, amelyen ez ne diadalmaskodnék. Ez volt erősségünk egy hosszú évezreden át. Ennek köszönhetjük multunk diességét. Ez tanított meg tűrni, szenvedni, lemondani a sors csapásainak nehéz sálya alatt. Melyen átértéztük mindenba, hogy: *itt éljed, halnod kell.* Valóban igaz, hogy a *szeretet* hatalma nagy, hogy az igaz szeretetnek semmi sem lehetetlen. Van-e, volt-e nemzet széles e világon, amely annyi megpróbáltatáson ment keresztül, mint a magyar nemzet. Állandó küzdelemben állottunk nemzeti létünkért. Hányszor, de hányszor törték ellenünk ellenségeink, hogy megsemmisítsenek, kitöröljenek a nemzetek sorából. Mily adáz tusákat kellett megvívniuk, hogy e drága hazát megtartsuk. Azt hittük, hogy szenvedéseivel *megbánhatatlanul e nép a multat s jövőt — és mégsem.* Álltunk a diesség ormain, amikor mindenütt a boldoglat ságarai öveztek és keseregtünk sirunk szelén. De amint az acél a tűz meg nem emésztí, amint az erő a nyomás következtében hatványozódik, úgy a magyar hazaszeretet soha meg nem ingott, soha nem gyöngült, hanem annál mélyebben hatolt a magyar lélekbe, annál izzóbbra hevítette a magyar szívet hazája iránt. Igen a *szeretet* csakugyan esodákat művel. Soha sem bizonyosodott ez be oly ékesen, mint most. Csakis a lángoló *honszeretet* képes arra, hogy megbirja az emberfeletti fáradalmakat a harctereiken és a győzelemről győzelemre haladjon. Most látja a világ, mi a magyar, most kezdik megismerni és való értéke szerint megbecsülni. A hazafiai szeretet heve vezeti az itthonmaradtakat is, az egész magyar társadalmat a jótékony-ság, az ápolás, a gazdasági tevékenykedés és a háborús viszonyok termelte egyéb munkakörökben.

Ideális *honszeretet*, te égi, isteni erő, te legyőzhetetlen nagyhatalom, légy velünk továbbra is!

Az Istenben bizás erős *hite*, az igazság, a becsület, a jellem tisztá *erkölcsé*, a minden áldozásra kész *hazaszeretet* — ez a mi hármasságunk. Ezzel indulunk a nagy küzdelembe és ezzel győzni is fogunk.

A világra szóló nagy események fényes elégtételt szolgáltatnak az erkölcs, az igazság szellemétől áthatott, erre nevelt nemzeteknek. Munkálkodjunk a jövőben is ily szellemben és akkor nincs mitől tartanunk.

«Te benned van Uram reményünk...»

Tikkadt unalom, bánat az élet,
Amíg tetőled távol így élek.
Maró fájdalom nyugzi lelkemet
S imafohással kérem az Eget:
Hogy legyen béke,
Hogy legyen vége
Emberöldöklésnek,
Istenkisértésnek.

Hogy visszamehessünk kiesi hajlékunkba,
Hogy kis templomomban borulhassak porba;
Háladalt dalolva

Az ideg feszül,
Arcomra kiül:
A fájdalom.
A vége még,
Tudja az ég,
Messze vagyon.

Édes Istenem, terhem viselem,
Csak kis családom őrizd meg nekem.
Édes Istenem! Terhem kibirom
Uram, mert Benned egyedül bízom!

Ruzsinszky László. *

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Magyarország Nagyasszonyához. Az esztetikailag finom zenei ízles főnséges muzsikája csendül a magyar nép őszinte áhítata igazgyöngyeinek ama imadalaiból, melyeket *Hazafias Mária-dalok III. füzeté* címen Kontor Elek fővárosi tanárkollegánk adott ki. Ez imadalok művészi orgona vagy harmonium kísérete a szöveghez simulva mindig abban a hangnemben van letéve, mely annak hangulatát legmegfelelőbben karakterizálja. Nagyon kedvesek a versméreteknek megfelelő 16—20 ütemű kisere-tekhez mindenüvé hozzáfűzött rövidebb-hosszabb preludiumok. A kísérek hangneme C, G, D, B, Asz-dur és a, d, c-moll. Az imadalokat Bán Aladár *Dieső királynő, Istennek szüzanyja, hazánk nagyasszonya, kegyes anyánk!* kezdetű verse vezeti be. Ehhez sorakozik ugyancsak *Bánnak A nemzet ünnepe, Dávid-Bakó* Ádámnak *Pátronánk ne hagyj el!* és *Markos Gyulanak Magyarok nagyasszonya* c. imadala. Nagyon szépek *Parvy Sándortól* való «Magyarország pátronája» és *Prónai Antalnak* «Országunk nagy pátronája» című imadalok. Hosszabb imadal *Pály Edének* «A magyarok nagyasszonyához» és *Szepessy Lászlónak* «Magyarország örök királynéja». Nagyon hatásosak: *Sziklay J. Édesanyánk, szép magyar föld* és a *Kapossy-Szemenyei-féle Égi trónján ül jénnytől ragyogva* c. imadalok. Ugy ez a füzet, valamint a **Hazafias Mária-dalok I. és II. füzeté** füzetenként 3 koronaért a szerzőnél: **Budapest, II., Lánchíd-u. 2. sz. alatt kaphatók.** Többi művei jegyzékét kitűnő kollegánk mindenkinék készséggel megküldi.

A Szent-István-Társulat új pártoló tagsági könyvei. Tizenharmadszor bocsájította már közre a Szent-István-Társulat ama legjobb népszerű könyveinek évről-évre kiadott újabb sorozatát, amelyet pártoló tagsági illetmények elnevezés alatt ismer és kedvel Magyarország könyvszerető könsége. Ez illetmény-könyvek kezdettől fogva gondoskodását képezték a Társulat vezetőségének s csakis a leghasznosabb és legtartalmasabb művek sorozattak be ide. A most megjelent idei tagsági könyvekről azonban mégis teljes jogosultsággal állíthatjuk, hogy az előző tizenkét év könyveit úgy belső, mint külső értékben is túlhaladják. A folyó évi tagilletmény négy könyvből áll. Az első *Huszár Károly*, a néptanítóból lett országgyűlési képviselő írta, címe *A magyar nép hő-*

* Harctéren küzdő kartársunktól közöljük e verset.

sei s szövegben és illusztrációiban száz magyar katonának vitézi tetteit örökíti meg. A második — *Magyarok vigasztalása* — az aranyjú szónoknak, Vass József dr.-nak szép műve, mely nemcsak a világháborús vigasztalásnak, hanem a magyar válaszó irodalomnak is maradandó becsű alkotása. Schöner Ferenc dr. írta a harmadik művet s ez *Munkáértől Rodostóig* címen II. Rákóczi Ferencnek történeti hitelességű életrajzát tartalmazza. A negyedik könyv a *Szent-István-Társulat* 1916. évi, országiszerte jól ismert gazdagságú, nagy képes nap-tára. Dacára annak, hogy az idej. pártolótársági illetmény, ennyire értékes és bőséges, a tagsági díj mégis a régi maradt: 2 korona 20 fillér. Ajánlatos a tagdíjat minél előbb beküldeni a *Szent-István-Társulathoz*, mert e kiváló könyvnek készlete hamarosan kifogy majd.

Iskolai és ifjúsági szindarabok. Nincs itt akkora terünk, hogy minden mondanivalónkat elhelyezhessünk, amit a magyar nyelven megírt katolikus szellemű iskolai és ifjúsági színműirodalomról közre szerelnénk becsajítani. Meg kell elégednünk most azzal, hogy olvasóinkat a *Tanítók Évkönyvének* különböző kötetekre utaljuk, amelyekben fölvannak sorolva a karácsonyi, Miklós-napi, vízkereszt-i s egyéb alkalmi pásztorjátékok és szindarabok, valamint a súlyosabb tartalmú és nagyobb igényű színművek is: sőt az egyik kötetben Erdősi Károly szakavatott tollából kitünő vezérkönyv is jelent meg. *A tanító a kulisszák mögött* címen. Ez alkalommal csak az utóbbi időben megjelent új szindarabokra hívjuk fel olvasóink figyelmét s ezek a következők: *Három szindarab fiatal lányok számára*, írta Bokor Malvin, ára 1 korona. *A kalandosok*, ifjúsági színmű, írta Vörösvári Ernő, ára 32 fillér. *A megért katoná*, hazafias karácsonyi játék, írta Kertész Kálmán, ára 40 fillér. *Fronton és front mögött*, ifjúsági operett, ára 1 korona. Megrendelhetők a *Szent-István-Társulatnál*.

A *Kis Pajtás* legújabb száma a háború hősi halottainak van szentelve. Kegyeletes szavakban emlékezik meg a vezetőcikk és *Ambrózy Ferenc* hangulatos verse a világháború halottak napjáról. *Csibe Károly* kedves háborús történetkét mond el *Pirikéről*, kinek buzó imája segíti meg az ezredes bácsit. *Gombos Albin* szerkesztő folytatja izgató útinaplóit: *Magyar zászló alatt Afrikán keresztül s Bum bum, a kis Ferenc házirovása* címen megható igaz történetet mond egy nagy beteg fiúról. *Lónay Miklós* szindarabja: *Karácsonyi álom* egyre színesebb lesz. *G. Miklósy Ibna* Halászkék Marikája regényes történetét szövi tovább nagy művészettel, megértő meleg szívvel.

Előfizetési ára egy évre, 20. szám, 4 korona. A kiadóhivatal (Budapest, VII., Damjanich-u. 50.) kívánatra szívesen küld ingyen mutatványszámot.

Háborús búcsuztatók, miseénekek és offertóriumok. II. bővített kiadás. Írta: Kovács Ferenc kántortanító Püski (Mosonm.) Ára 90 fillér. A halottak napjára különösen alkalmas vastos füzetnek összes jóvedelmét szerző a sebesültek, özvegyek, árvák és a háború nyomorultjainak javára fordítja s így ennek a hasznos füzetnek beszerzése nemcsak gyakorlati haszonnal jár, de általa a kartársak karitatív tevékenységét is gyakorolnak. A füzet a szerzőnél ható.

HIREK.

A **Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műveinek** egyesülete Esztergomban a múlt héten tartotta közgyűlését *Rajner* Lajos püspök, általános érseki helynök s egyesületi elnök vezetésével. Ma a háborúval kapcsolatban legidőszerűbb szociális intézmény a gyermekvédelem. A sok arva s züllésnek kitétt gyermek csak ezután fog majd óriási méretekben felszaporodni. Ezek megmentését és lelki nevelését biztosítani, még pedig keresztény irányban a fenti egyesület nemes és korszerű hivatása. A keresztény gyermekvédelem ama néhány év óta, amióta fennáll, maris nagy tevékenységet fejtett ki. A székesfővárosban különösen szemmel látható a hódítás s kezdik befogadni az ország többi városai is, ahol a gyermekvédelemnek amúgy is legnagyobb az anyaga. Minden plébánia, minden katolikus iskola s egyesület úgyszólván kötelességének látta a keresztény Gyermekvédő Egyesülete felkarolását, annak terjesztése érdekében a terjesztő munkát. Épen azért indokolt, hogy ne csak az esztergomi, kalocsai, pécsi, szombathelyi, erdélyi s rozsnyói egyházmegyében szólhassunk virágzó s termékeny keresztény gyermekvédelmi működésről, hanem a többi egyházmegyében is. Azt a csekély, tagsági díjat (évi 2 koronát) alig érzi meg valaki, pláne, mikor ellenértékül szép képes kis folyóiratot kap mindenki. A Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő közgyűlése november hó 8-án délután fél 11 órakor Esztergomban, a városház nagytermében folyt le. Az elnöki megnyitó után a központi igazgató, titkár s a számvizsgálók jelentése következett.

Karácsony a harctéren. Közeledik a második Karácsony, amely fiainkat a családi otthonról messze, a rideg lövészárkokban találja. Ünnepelehetünk-e mi itthonlevők Karácsonyt anélkül, hogy gondolatunk, szeretetünk és ajándékunk feljök, hozzájuk ne szállana?

Es hadd tudják meg mentül előbb, hogy nekünk csak úgy lehet az idén ünnepeünk Isten fiának a születése estéje, ha rájuk nézve is ünneppé tudjuk avatni szeretetünk adományával.

Mert attól, ha az ő szívük a miénkkel szeretetben összedobban; attól, ha lelkes, önfeláldozó hősiességük tüze a karácsonyi örömtüzekkel versenyt lobog; attól, ha a mi imádságunk értök az égbe, gondolatunk hozzájuk szállván, gyöngéd megemlékezéssel, elevenen érzik honvédő nagy munkájuk erkölcsi erejét és acélos karjuk, acélos szívük, acélos elszántságuk félelemmel borítja el ellenségeinket: attól rebben föl, ez jusson eszünkbe, az ő rettenetes lövészárkaikból, a fehér galamb, szájában az olajággal, meghozván a világnak az óhajtott, az áldott bekét.

Ezért fordulunk a magyar közönséghez, mely buzgóbb mint bárki a világon, a nemzeti jótékony-ság oltára körüli áldozásban.

A honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző Hivatala* és a *Vörös-Kereszt Szereteadományosztálya* együttesen fogják az idén a Szeretet e művét intézni. Mert az eddigi tapasztalás azt mutatta, hogy ily tömeges feladatot csak jól megkoncipiált egységes terv szerint lehet sikeresen megoldani. Hiszen nemcsak a magunk magyar gyermekeiről van szó. Nagy karácsonyi testvériség lesz ez: a magyar, az osztrak, a német, a bolgár s a török, akik együttesen dolgoz-

nak e világragédia nagy finaléján a Balkánon, mind bele vannak foglalva ebbe a magyar nemzeti Karácsony ünnepbe.

Ki nem akar ebben közülünk részt venni?

Jöjjen tehát mindenki: az is, akinek hőse ott küzd a soron, azért, mert ott van a hőse; az is, akinek nincs ott senkije, azért, mert nincsen ott hozzátartozója. És senki se legyen olyan önző, hogy ő a magáénak akarjon külön ajándékot küldeni. Tudjuk a távalyi Karácsonyról és a háború egyéb tapasztalataiból, hogy az ilyen küldemény más időben is nehezen jut céljához és későn, hát még a Karácsony ajándékos napjaiban, amikor a postaforgalom szászorososan meg van terhelve.

Az lesz a tökéletes karácsonyi öröm, ha mindenki, aki megatottan gondol harcosainkra, *pénzbeli adományt címünkre küldi el*. Mert így mindenki egyszerre biztosan kapja a lehető legjobbat, a lehető leggyorsabban.

Nem gyullhat ki Karácsony estéjén annyi láng a karácsonyfán és csillag a téli égbolton, mint a hány szív katonáinkért megdobban, a hány kéz kinyújtódik szeretete adományával, a hány katonalelek megenyhül a gondolatban, hogy a magyar nemzet apraja, nagyja, szegénye és gazdagja összehordta fillereit, hogy a szent Karácsony fenyé, üdve, dicsősége és melegsége járja be a szívet annak is, aki az ajándékot veszi, azét is, aki küldi.

Budapest, 1915. november havában.

A Hadszegélyező Hivatal vezetője: *Kirchner Hermann*, es. és kir. altabornagy.

A Vörös-Kereszt Szereteadomány-osztályának vezetője: *baró Herzog Mór Lipót*, főmegbízott.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

Pozsonybesztercei róm. kath. iskolaszék a harmadik férfitanítói állomásra *nov. 25.* határidővel pályázatot hirdet. Fizetés törvényes, lakbér 240 kor. A hadbavonult kántort helyettesítendő stola fejében, miért is csak az orgonáshoz értő férfitanítók pályázhatnak. Pozsonybesztercei róm. kath. iskolaszék. 884 1—1

A **mosondarói** róm. kath. iskola osztálytanítói állására *dec. 15-ig* pályázatot hirdet. Tannyelv magyar. Díjazása és lakása törvényszerinti. Pályázhatnak tanítónők is. *Förka János* iskolaszéki elnök. 897 1—1

Szebelléi (Hont m.) kántortanítói állásra *dec. 5-ig* pályázat hirdetése. Összes jövedelme, a javadalmi jegyzőkönyv szerint 1330 66 kor., ebből tanítói 674 54 kor., kántori 662 12 kor. Új lakás és iskola háború után fog épülni. Tanítónék is pályázhatnak. Választás *dec. 7-én*. Tannyelv magyar, nép nyelve tót. *Róm. kath. iskolaszék*. 901 1—1

Szímő (Komárom m.) kántortanítói állás. Az 1908. márc. 16-án kelt javadalmi jegyzőkönyv szerinti járandóságok: 3 szoba, konyha, kamra, 2 istálló, ol, kocsiszín, 19 kat. hold és 1539 □ öl föld, kert Községtől: 147 kor., fa- és nádvátság 120 kor., rozsvátság 100 kor., munkavátság 70 kor., kisajátított földek után 1119 08 korona kamatai, alapítványok után 26 korona, stola 200 kor., passióért 8 kor., esetenként szedhető stola-illetmény a plébánosnál megtekinthető. Ártéri adókat és minden közterhet a tanító fizet. Kötelessége az egyházi «Rendszabályok» szerinti t-endő. Választás *nov. 30-án* d, e. Személyes megjelenés szükséges. Kiadás ezért nem térítetik meg. Külön kántori oklevél kell. Az állás

Az együttes akciót vezető intézmények kéri a közönséget, hogy pénzzadományait a m. kir. honvédelmi miniszterium *Hadszegélyező Hivatala* (Országház), vagy a *Vörös-Kereszt Szereteadomány- osztálya* (V. Lipót-körút 1.) címre küldje és minden esetben jelölje meg, hogy az összeget a katonák Karácsonyára szánta.

Adakozzunk katonáink karácsonyi imakönyvére. Katholikus társadalmunkban nemes mozgalom indult meg, talán a legnemesebb az összes háborús jótékonyági mozgalmak között. A keresztény felebaráti szeretet azt sugallja a testvéri szíveknek, hogy ne hagyják magukra a legborzasztóbb vilákdulás napjaiban küzdő honfitársaikat, tegyenek velük jót azzal, ami valóban jó reakjuk nézve: erősítsék, nyugtassák meg lelküket s töltsék be hittel, reménnyel, bizalommal a *Karácsony szent ünnepére ajándékozandó imádságos könyv útján*. Ez a cél nem kíván senkitől nagy áldozatot: ha mindannyian mehozzuk filléres áldozatainkat, minden egyes katonánknak lesz imakönyve. Az isteni Kised születésére gondolva, gondoljunk azokra is, akiknek csak akkor lehet boldog Karácsonyuk, ha mi kezükbe adjuk az emberi szívet az Éggel egybekapcsoló imádságnak a könyvét.

Halálozás. *Öberst* János nyugalmazott róm. kath. kántortanító, számos éven át türelemmel és keresztény megadással elviselt szenvedés és a szentségeknek többszöri ajtatos fölvétele után, életének 71-ik évében, 1915. november 12-én meghalt. Hült tetteit nagy részvéttel temették el a bellyei sírkertben a családi sírboltba a föltámadás reményében. Az örök világosság fényskedjek neki.

megerősítés után azonnal elfoglalandó. Nov. 29-én a pályázat lejár. *Juhász István* iskolaszéki elnök, plébános. 905 1—1

Egri érseki megye.

Gróf Károlyi Mihály úr Ömél, **debrői** uradalmában (Heves m.) két helyettes ideiglenes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés havonként 60 kor., az uradalmi tisztelnél élelmezés, egy bútorozott szoba ágynemű nélkül, fűtés kiszolgálattal. Róm. kath. okl. esetleg nyugalmazott férfitanítók kérvényüket *nov. 30-ig* az uradalmi jószágigazgatósághoz adják be. Kál (Heves m.) Az állás azonnal elfoglalandó. 887 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

A **szentmáriai** (Turóc m.) róm. kath. kántortanítói állásra *dec. 8-ig* pályázat hirdet. Fizetése törvényes, tót nyelv ismerete szükséges. Két szoba, konyha, éleskamra, pince, szép gyümölcsös-veteményes kert, szükséges gazdasági és melléképületek. Személyes megjelenés kívánatos. Pályázati kérvények megkivárató mellékletekkel alulirothoz intézendők. Szentmária, u. p. Znióváralja. *Pillarik István* iszk. elnök. 896 1—1

Felsőkemencei (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdet. Javadalma: törvényes lakás, 2 holdas kerten kívül készpénzben és terményekben (564 60 kor. államsegély) kitesz 1200 kor.-t, de feljön sokkal többre. Tót nyelv ismerete szükséges. Határidő *nov. 30. Zányi János* plébános. 893 1—1

Felsőkemencei róm. kath. II. tanítói állásra pályázat hirdet. Jövedelme: új lakás kerttel, 200 kor. községtől, többi államsegély. Tót nyelv ismerete kívánatos. Határidő. *nov. 30. Zányi János* plébános. 894 1—1

A le
kath. ká
mazása:
a templ
s szabad
és nem
kántorok
nak élni
nyitvány
kath. eg
tanács el

A pá
iskolaevr
törvényi
rozott s
dec. 1. A
Pető
mond is
5-ig bez
biztosít
törvény
Köteless
Kérvény
iskolasz

Bács
zeté-ere
Fizetése
lás azon
vagy ok

Baba
és nítu
800 kor
többit á
vántatos.

Óbár
lásra is
rint 100
mind-m
kat vég
német.
köteleze
törökak
legközel
Baranya
A va
róm ka
dettetik.
helyiség
1 kat. l
ótem tö
pénztára
ben (20
fizet) ké
ványi t
f) 20 m
kor., g)
metés 2
kor., ös
ható jö
kor., ti
s geht tö
s mért d
de ném
Saját kö
b-éső v
mint a
állomás
landó A
plébani

Csanádi egyházmegye.

A lemondás folytán megüresedett **karánsebesi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 720 kor. évi fizetés havi előleges részletekben a templompénztárból, 200 korona körül mellékjövedelem s szabad lakás (2 szoba, konyha, éléskamra). Magyar és német nyelv tudása szükséges. Nyugalmazott kántoroknak, tanítóknak való állás, kik városban akarnak élni. Pályázati határidő: *dec. 10.* Szolgalmi bizonyítványokkal felszerelt kérvények a karánsebesi róm. kath. egyháztanács elnökségéhez küldendők. *Az egyháztanács elnöksége.* 888 1—2

Győri püspöki megye.

A **pátfalvai** (Moson m.) róm. kath. iskolaszék a jelen iskolaevre segédtanítót (segédtanítónőt) keres. Javadalmazása: törvényileg biztosított készpénzfizetésen kívül egy butorozott szoba s ennek teli fűtése. Pályázati határidő: *dec. 1. Az iskolaszék.* 890 1—1

Petőháza (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke a lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állásra *dec. 5-ig* bezárólag pályázatot hirdet. Fizetése a törvényileg biztosított összegig, 20 kor. kertválság és ugyancsak a törvényben előírt 2 szobás lakás a mellékhelyiségekkel. Kötelességei díjlevélben. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Kérvények *Módy József* fertőszentmiklósi plébános, mint iskolaszéki elnök címére küldendők. 903 1—1

Kalocsai érseki megye.

Bácsóvárosi róm. kath. iskolánál I és II. osztály vezetőjére egy helyettes tanító kerestetik az iskolai évre. Fizetése havi 120 kor. Tan nyelv magyar, német. Az állás azonnal elfoglalandó. Folyamodhatik tanító, tanítónő vagy okl. óvónő. *Róm. kath. iskolaszék.* 873 2—2

Pécsi egyházmegye.

Babarczi róm. kath. osztálytanítói állásra okl. férfi és nőtanító pályázhat *dec. 8-ig.* Törvényszerű fizetésből 800 kor. t és lakáspénzt kap a hitközségi pénztárból, többi államsegélyként adóhivatalból. Németül tudni kívánatos. *Babarcz. (Baranya m.) Trinn János* plébános. 892 1—1

Óbányai filiális község róm. kath. kántortanítói állásra ismételve pályázat hirdettetik. Fizetése díjlevél szerint 1000 kor. és lakás. Kötelme osztatlan iskolában a mindennapi és ismételt tanköteleseket tanítani. A kántoriakat végezni. A tan nyelv magyar, a kántoriakban a nyelv német. Pályázhatnak egészséges ferfitanítók, kik hadkötelezettségüknek eleget tettek és nőtanítók, kik a kántoriakat is elvégezni képesek. A költözködés költségei a legközelebbi va-uti állomástól fedeztetnek. *Püspöknádasd, Baranya m. Weisz János* plébános. 883 1—1

A **vasasi** (Baranya m.) magyar ajtú fiókközségbeli róm. kath. kántortanítói állásra *nov. 30-ig* pályázat hirdettetik. Javadalmazása: *a)* 3 szobás s a szükséges mellékhelyiségekkel bíró lakás = 200 kor., *b)* 115 ööl kert s 1 kat. hold 1595 ööl szántóföld = 2058 kor., *c)* az ótömítő fűkaszáltatási joga = 20 kor., *d)* a hitközség pénztárából párbernegyültás címén negydevi részletekben (26) páron felül minden további pár még 440 kor.-t fizet) készpénz = 144 kor., *e)* a pécsváradai közalapítványi uradalomtól havi részletekben = 11628 kor., *f)* 20 m³ tüzifa a hitközségek által beszállítva = 120 kor., *g)* stóljövedelem átlag (nyugtemetés 4 kor., kistemetés 2 kor., búcsuztató megégyezés szerint) = 1260 kor., összes fizetés 13346 kor., ebből b-nem számítható jövedelem 220 kor., tisztán tanírói illetmény 13126 kor., tisztán kántori 200 kor., *h)* a működési évekhez mért törvényes fizeteskiegészítés államszolgálatból. Kötelességei díjlevél szerint Isteniszület és tan nyelv magyar, de némely temetéseken esetleg német éneket kívannak. Saját költségen leendő személyes megjelenés s egy közbeső vasárnapon vagy a hird. plébániatemplomban mint a vasasi iskolában próbaéneklés megkívántatik. Az állomás a választás megerősítése után azonnal elfoglalandó. A szükséges okmányokkal felszerelt kérvények a plébaniához Hirdre (Baranya m.) küldendők. 885 1—1

Szepesi püspöki megye.

Vanyovkai (Árva m., pósta Hrustin) róm. kath. iskolához tanítói vagy tanítónői állásra *dec. 1-re* pályázat hirdettetik. Tót nyelv szükséges. Fizetés törvényes. 886 1—1

Szombathelyi egyházmegye

Gyepűfűzes község az I—II. vegyes osztályú tanítói állásra pályázatot hirdet. Lakhelypótlékra nem számíthat, de igen a törvénynek megfelelő lakásra a legkesőbb 2 év múlva épülő új iskolaházban. Fizetés készpénzben, (beleszámítva a 60 kor. ban számított magánhasznalatu 3 ööl tüzfát) 1000 kor. Ujabb kiegészítés az államtól. Rendes kötelesség a díjlevélben, mi tetszés szerint, jogigény nélkül berekinthető. Nők is pályázhatnak. Folyamodványok plébánoshoz küldendők. *Egyházasszűzes Rácz József* plébános. 889 1—1

A **németkeresztesi** (Vas m.) róm. kath. iskolaszék a hadbavonult kántortanítónő helyettesítésére t nőt (nőt) keres a háború tartamára, illetve legkesőbb majus 1-ig tartó működésre. Fizetés havi 80 kor., lakás, fűtés, stóljövedelem havi 15—20 kor. Választás *nov. 28.* Kántori teendők elvállalása nélkül is lehet pályázni. *Az iskolaszék.* 895 1—1

A **velikei** (Vas m.) róm. kath. iskolaszék egy ferfitanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázati határidő *dec. 4.* Javadalmazás: a helyi járulékokból biztosított 381 kor. és megfelelő lakás. Német nyelv tudása szükséges. Kérvények a rábaszentmártoni plébániához küldendők. *Iskolaszék.* 900 1—1

A **barátfalvai** róm. kath. népiskolánál megüresedett osztálytanítói állásra *nov. 28-ig* pályázat van hirdetve, mely napon a választás is megtörténik. Javadalmazás: 2 szoba, konyha, kamrából álló csinos, új lakás. A hitközségtől kap évenként 100 kor.-t és 20 kor. kertületményt, a többi államsegély. Kötelességei részletezve a díjlevélben. A német nyelv tudása kötelező. Orgonálni tudók előnyben részesülnek. Pályázhatnak okl. férfi- és nőtanítók. A személyes megjelenés és ohjtandó. A pályázati kérvények plébániához küldendők. *Barátfalva, u. p. Szentelek (Vas m.)* küldendők. 902 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **garabonci** (Zala m.) róm. kath. iskolaszék nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állására pályázatot hirdet. Javadalmazása: 1. rendes lakás nagy belsőséggel. 2. 11 kat. hold és 671 ööl szántóföld. 3. Átlag 70 m. rozs. 4. Lélekpenz 28 kor. 5. 784 liter must. 6. Legelőjog fel sesio után. 7. 32 ürmeter keményfa házhoz szállítva. 8. Tandíj 10080 kor. 9. Ismételő oktatásért 40 kor. 10. Stóla 100 kor. Összes megállapított jövedelem 242196 kor. Kötelességek díjlevél szerint. Az iskolaszék fenntartja magának a jogot, ha a háború miatt megfelelő tanterő nem jelentkezik, a választást elhalasztja. Pályázati határidő és esetleg a választás *dec. 11-én* d. e. 8 órakor. *Strausz Antal* Öszntsége t. titkos káplánja, pléb. Zalamerenyén, u. p. Garabonc. 891 1—1

A **balatonújlaki** róm. kath. eiem iskolánál a helyettes osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: havi 80 kor., butorozott szoba, fűtés el és takarításal. Tanítónők, óvónők is pályázhatnak. Kérvények a plébániához küldendők Kéthely. (Somogy m.) 899 1—1

Róm. kath. okl. tanító, aki a német-tót nyelvet és zenét teljes birja, pusztai vagy községi iskolánál alkalmazást keres. Cím: T. A. tanító Bud-pest, I, Istenhegyi-ut 32. 904 1—2

Stampay ének- és imakönyve **háborús énekekkel** bővítve, tévasonban 36 fill., egészségosban 56 f., bor vagy barsonyban 360 K. Tízre egy i. gyen. Kotta ingyen, köve 36 fill. **Köbölkuton.** Esztergom megye. A Stampay Miklós-fele **Köszöntőkönyvecske** nem nálam kapható, hanem öcsémnél Nógrád-kistérségben, 1 db frco 2 fill., 12 db 2 kor. 783—24

